

یکی محبوسه

مُصَاحِبَتَه

« استانبوله کله جکمیسکز ؟ »

— آقرمه نه زمان کیدیورسکز ؟
دوست ویا آشناککک بو خاطر شناسانی ،
سزه اصل مهم سؤالی صورمق ایچوندز :
— استانبوله کله جکمیسکز ؟
باشقه تورلو صورانلرده وار : — استانبوله
نه زمان کله جکمیسکز ؟
خصوصی مجلسلردن باشقه ، هر کون غزته رده
بو بجه دایر یا بر مقاله ، یا بر ملاقات چقیور .
بنده برقرار کی سوله نلری ویا یلانلری او قوروم .
ایچمه اوله بر حسن واکره مبعوث و محررک
برچوغنده دوشونده کی یازمق و سوله مکدن
براجتباب وار . واقعا برایی صبیسی یقیدی :
اتنجی فکرلری یا یک سسطی ایدی ، یاخود
سوله دکلری دوشونداریک احتمال عینی ایدی ،
نقط تمامی دکادی .

بوتفریاده بالخاصه « اختصاص حرمتلری
نظر دفته چاریور ، زیرا هرکس مرکز حکومت
مسئله سنده بتون نقطه نظرلردن حکمتی ویرمکده در .
یازم ستونده تاریخی ، عسکری ، سیاسی ،
اقتصادی ، اجتماعی ، جغرافی محاکم بر برینه
قاریشور . استانبولک عسکرلکجه قابل مدامفه
اولوب اولادینی بر محرردن ، اقتصادی وضیعتی
بر ضابطدن ایشتمک یک امنیت بخش اولاسه
کر دکدر . مبعوث رأیی مجلسه برافرق ، بر
غزته کی بنده بر قاج کیسه ایله کوروشمک
ایسترم ؛ فقط تردد ایدیورم ، زیرا امینر که
صمیمیتلری بندن کیرله یجکری . اولک ایچون
سوز آرمسده آغزندن قاجان سوزله دقت ایشکی
ترجیح ایشتم . بودقتل یکا معین بعض « تب » لک
تلقیسی اوکرتدی . « یکی مجموعه » یک مصاحبه سی
استانبولک صیبی و ملیتور بر مملکت حسباله
حصر ایدیورم : بو مملکت بکا « استانبوله
کله جکمیسکز ؟ » سؤالی صوردینی وقت کندیته
دیدم . که : « عینی سؤالی سزه صورمق ایسترم ،

بکا حکمکزی سولر یسکز ؟ » براز ترد ایدی :
— حکم کی ؟ بو حکم بکا براز و خیر کیور .
سزه اتنجی ارزوی سوله یه یلیم . بر استانبولی
اولارق بورایه کلکزدن باشقه نه ایسته یه یلیم ؟
— بر تورکیالی اولارق ..

— کندیی اوزون مدت سرافیه ایشتم ؛
شخصی راحت ، همسربک ، دکز و طبیعت
تأثیرلردن قورتولمه چالیشدم . ابتدا اقرمه
استانبوله دائر ایشتم یکم کجایه و کمانترینی
قورقونج برقرار سزلفه دوشوردی ؛ صوکره
کندیی خیالی حقیقه چورن بر سحر یاز فرض
ایدک : « تورکیایی نه یلاردم ؟ » دیبه دوشوندم .
اگر بنده کافی درجه صبر ، اراده ، فراغت
و ندای نفس خاصه لری اولسیدی ، بو خیال
و تنبی ، فکر و ادعا اولارق اوک سوردم .
« فرض ایشتم که آناتولیده آوروایشهرلری
دکل ، حتی شام کی ، بیروت کی آزیچوک معومره
دمیر یولرله مملکتک هر طرفه مربوط بر شهر
وار . استانبوله کی تورکر اکثریتده دروخراستیان
اقلیتلری ، استانبوله ایش و قازاچ صایدیلر .
مرکز حکومتی آناتولیده بر ایفورم ..

— بی استانبوله ایچون کتیرم دیکز ؟

— اقلای غیب ایشتمک ایچون ..

— دکک که استانبوله انقلاب غیب
اولاجفته قانسکز ؟

— تاریخی بر حقیقت سوله مملکت ایست یوردم :
استانبوله مانی انقلاب حمله ک طوئونه یلش
اولدینی سولر میسکز ؟ شورای غریبدره
تجدلری دوغمنده بوغان استانبولر . هیچ بر
اتجماع مملکتدن کله مشدر . صوکره مثالی همین
بیلیورز : ۲۱ مارت استانبولک اثری ایدی .
بورانجامی مملکت سوندور مشدر .

« ایستیزی فرارسله سورون ایکی اندیشه :
استانبول بو حال ایله بر تورک شهری قازاماز ،
اگر مملکتک بتون قوتلری استانبول ایچون
چالیشزسه استانبولی غیب ایدرز . اگر اقرمه
استانبوله کلیر و مملکتک بتون قوتلری استانبول
ایچون چالیشد بر رسق اقلای و مملکتی غیب
ایدرز ، ایکسده غیب ایشتمک لازمدر .
آقرمه ده انقلابی اوج یوز مبعوث وار .

بو مبولردن چیقان حکومت ده انقلابچدر . بو
حکومتک دائره لینه آلدینی آدمکرلکا انقلابچدر .
[یاخود بوله اولقی لازم کلیر .] آقرمه حکومتک
اطرافنی اسکی بر سلاطنتک تردد محیطلری بوروه سز .
حتی اسکی عنصرلردن بر سلف دوغمی ایچون
یازم عنصرلار سدر . شهر و حکومتلر ، تام بر کل تشکیل
ایدن بو عنصر ، یک کیی ده اولسه معظم قوتلردن ؛
فقط بو قوت استانبولک نامتنامی محیطلرینه
داغیقلدینی وقت ، تام بر ضعف اولور . مرکز
حکومت استانبول مسئله سی بو اساسه کوره
دوشونه رک هم اقلای هم حکومتی قورنامق
یک تورلو متخصصک ایشدر .

« صوکره دیگر بر مسئله وار : اقرمه
حکومتک بلکه حکمی ، استانبولک اقتصادی
واجتماعی سبیلره اوغرا دینی فلاکتک یوزده بشته
تأثیر ایدم یلیر . بورای مرکز حکومت اولدینی
ایچون نه دوشونه جکمز شودر : استانبولی
اصل قورنامق هم استانبولدن برچوق تورک ایچون
چقیور ؟ شهم سز قازا نامادینی ایچون ... اگر
مرکز حکومت استانبوله کلیرسه ، بوتلر هب
مأموری اولاجقز ؟ هبسته حزیته دن یازمی
ویرمکمز ؟

« مرکز حکومتک استانبوله کلکی استانبول
شهری ایچون دکل ، بالذات حکومت ایچون
دها دوغوردر ، بوقطه نظرله مرکز حکومتی
استانبوله کتیرمک ایست یلرک دوشونده کی شی ،
تورکیاتک اتنجی استانبوله اورویلاشله جی
اولساید . فقط تورکیا ده اول استانبولک
استانبول تکرار بتون تورکیا اولاجقدر ؟
یلیم بوتک تهلکسی حس ایدیورم میسکز ؟
« بایکیز سزله قونوشه قونوشه عادتا بر حکم
و قراره دوغور کیدیورم . بوکا هیچده
نیم یوقدر . مرکز حکومتک بجه سده اقرمه ک
خرابه اوخی و بجه قوروسینی دوشون یورم . استانبولک
آب و هوای خاطره کتیر یکنه قدر راحتدر ؛
برمیوت « قالدیر یلرته بوروه یور » دیوردی .
فقط بر مجلس یکی بردول انشای و طیفه سی اوسته
آلشدر ، اگر بالذات کندی آکاپلرکک بوروه .
چی قالدیر یی ، کندیشک او طورده جی اوی
انشا ایشدر یسه ، اونی ای بر امتحاندر
یکیمش اولما یز ؟ اقرمه ده اختلافدن اول

الکفری و واردی، شیدی بودفد . فقط بو ،
حربه بر معدن اولان آسی مجاس ایچون بر مسوولیت
دکدر .. فقط شیدیدی مجلس ایچون ... آه
شیدیدی یکی مجلس ، بموت اولانله مرچندن
باشقه نه دوولایلیر :

تاریخ

تودکر آناتولیده فصل یرلشدی

- ۱ -

ایران و بغدادده حکم -ورمکه باشلایان تودکر
میلادک ۱۷۶۱ و هجرتک ۴۶۴ سنه سنندن
باشیلورق ملازکرددن ابتداله فرات منبعه
دوغری واردان مله سیونت و بوسفور ساحلارینه
قادر دایلدیر .

پوتون بو اوزون چرخه اون سنه ایچنده
اولدی . ۱۰۸۱ تاریخنده قریز بولیس [سکداردن]
سیریک [باندیرمه] قادر برلشدیلر و ازنی مرکز
اتخا ایشدیلر . اسکدار ذاتا اسکیدن بری آسیا
اقوامنک کچید بریدی . ۱۰۴۹ ده یچنکلر
بورایی بوزدک کچشدرلی . سلجوق حاکملارینه
منسوب اولان بوتورک قافله سی یزانسک یاغنی ،
ثروت و سامانیاتک یاقین براتراضه تهدید ایلیوردی
و مودخل مرتفدرکه : یزانسک بوتون قیلمکته

بونلر حاکمیلر . کوچوک آسیا بولره جزیه و برر ،
سورولری یرلردی . و بونلر راست کله ایلرله مش ،
چاپوخی مغروردی دهل ، بوبوک و امتدادلی بر
ایمپراطورلکک طبعی سدولری کناننده تکلیف
فرم قیلردی . آرتیق ۱۰۸۱ سنه سننده یزانسک
ایمپراطور آکسی فومیلوس کفری آنا مدهور
اژنده بابانک سامانی ایشدیلرند یحت ایدرن
« بوتون شرنک حاکمی سایلانک ازیقده و طوردیخی »
سولر ، فوجی سی تکفور بریده کندی اژنده
۱۰۸۱-۱۰۷۸ سنه لری آتکلاریکن « تورک
رؤسانی ، قتلشک اوغلری ، ازیقده اوغو-
ریوردی دهر . بونک کی فیلامتک اوغلی
آنطاکیمی تودکاره تسلیم ائنگ ایچون « مرکز
حکومتده او طوران « سامانی بولقی اوزره
ازیقده کادی . بوجانده قنده وکر له تورکرک
اسکداری اژنده بولندیردیلر نه دائی یزانس
مؤخرلنده وثیقلر نایب زرد .

ایشته بواون سنه سورن مجادلهده سلجوق
تورکری یزانس مقاومتی بیباندیردق نایب
توکه شلردر . ایران سلجوق دولتنک مؤسسی
اولان طغرل بک عجه زاده سی سامان ، آب
آرسلان اوغلی ملکشاه طرفندن دیار روم والیی

اولارق بو حوالیه صاحب اونجه آناتولیده
قوتحانی ترقی اشدرمش ، کندینی استخلاف
ایدن اوغلی داود قونییه [اقونیا] بی یاغنت
یاہرق استقلانی اعلان ایشدر . ایشته سلجوق
تودکرینک آناتولییه برلشملری تأمین ایدن
بو اون سنهک مجادله تورک تاریخک بوبوک
و قلمزدن بریدر .

تودکر ، کوچک آسیای اسکیدن طانیوردی .
هجرتک ایلک عصرلنده اشغال اولان ارمنستانک
عرب وایلرلندن حسن بن قتیبه عسکرینک قسم اعظمی
تودکر تشکیل ایدیلوردی [میلادی ۷۱۰]
یزانس سرائی ، طبق بغداد خلیفه لری کی یاغلی
تورک عسکرینه مالکدی . ایمپراطور بک فیلوس
[۸۴۲ - ۸۲۹] وادارلی تودکاری سلاطینک
حوالیسنه اسکان ایشدیی کی ، فرغانه لی بروتورک
قوماندانی یزانس اردوسننده موجود . اوچنچی
میخال زمانده فرغانه تودکرلندن برعسکری قطعه
موجود اولدیی مؤرخلر سیاحلرجه مضبوطدر .
نایب ۱۰۲۱ [۱۰۲۲] سنه سننده سلجوقلرک
ارمنستانه واقع اولان بر اسقیلارله ایمپراطور
واسیلک کرچستان یچلرینه اولان سفری یزانس
حکومتک شرق حدودلری واسع سورنده
کنیشله ندی . تودکر و اسبوراغانی - گوان
کولیه رومییه آراسی - اسقیلا ایشدیلر . زمانه
مؤرخلری « قاتال کی سرعتی آتزل اولدیلر
طاش کی سرت آتال قایلیری کیمش ، یایلری
کریش ، اوغلری سیورلندش » اولان بوتورکرک
تورکستاندن یچقدیلر کی کورونجه « بوبوکلرک
اوغلرندن ناصیل قافله قیلرکی » ارمیلر شایردیلر
قید ایدر بعضی ارمی مؤرخلری خاق طرفندن تودکرک
ایلیک دنمه کوروش اولدیلرکی ادعا ایلیوردلر سهده
بو ادعا یا کلسشدر . پدیحی میلاد عصرلندن بری
آشنانقلری واردر . ۷۶۰ [۱۰۴۳] سنه سننده
ارمنستان والیی حسن بن قتیبه اداره سننده کی
تودکرلرک مملکتی اداره ایدیلوردی . بوتار یخندن
اعتباراً بوتون ارمنی اختلالاری تورک وایلر
و عسکرلری طرفندن تشکیل ایلدکک باشلادی .
واسبورغان حکمداری بو اسقیلا قاریسنده
شایدیدی . حکومتی ، ذاتاً ۱۰۰۰ تاریخندن
بری رسا حایه سننده بولندیی ، ایمپراطور واسیله
ترک ایشدی . واسیلده اونی قالدوکیا والیی
یاہرق سیواس و حوالیسندن بواق شهری مقابله
اوکا ویردی . بو حرکت یزانسه و اسبورغان
ایله نجوان حوالیسنه دوغرو آراسکک صول
ساحلی اولان بوتون زابگیر وادسی قازاندیردی .
آذربایجان امتدادنجه اولان شرق حدودلری بک
معلوم دکدر . یالکیز ارمیک کولنه بک تین اولان
بو طاقم شهرلرک یزانس اداره سننده یچدیلر
و واسیلک « هر بر سنک بیت و خراچی قبول ایشدیی
معلومدر .

بیخو

بوزمانلرده آبازا و لرحی رؤسانک اختلالاری
ایکینچی واسیلی بو حوالیه سوق ایشدی . ۱۰۱۸
تاریخنده کرچی حکمداری ، اون پدی سنه اول
واسیلک عجمه سنندن توارت ایشدیی بولری
یونانیلردن استرداد ایشدی . بونک اوسقنه
۱۰۲۱ ده ایمپراطور کرچستان تأدیباتیدی .
۲۰۰ بیکدن فضله انسانی چیکنددی ، کچدی .
برسنه صوکر ا ایکینچی سفندن کرچی حکمدارندن
عجمه سنک بوتون ترک ایشدیی بولری « اضرودمن
اردهان و قولایه ، قلیس [حوالیسنه] » قدرکری
آلدی . بونک اوسقنه یزانس بو حوالیه « یاہری »
ولایتی تشکیل ایدرکک مدافعه حاله قویدی .
بوایسری ولایتک عاقبتک تمایله فارس حوالیسنده
بوان « آتال » حکومتی مد اوغرا دی . بو حکومتک ریسی
یانی سیمپا کرچی آبازمالره برک اولمشدی .
تودکرلرکده یاقینلشدیی کورونجه حکومتی واسیله
ترک ایشدی و کندینی اولونجهیه قادر آتی
و ارمنستان والیی اولوق قالدی . ۱۰۳۱ ده
رومن آکرکوسک بککلرندن برخی آلدرق موقعی
صاغلاملا شدردی . ۱۰۱۱ ده اولدیی زمان
یزانس توارت ایشدیی بری آرامادی . فقط
ایلی سنه سکره تودکرک استیلاسی تهدیدکار رشکل
آلنجه ایمپراطور قسطنطین مونوماق ابهر یانی
کندی مدافعه سنه یازماق ایچون استیلایه قالیقشیدی .
اوج مشکل سفر اجرا ایشدی .

نویات ارمنی حکمدارلنی اشغال ایدن خلیج
والی عنوان و استانبولده بکسرای ، و قیصری ایله
حوالیسنک بر مقدار اراضیه بکسرتدی کیشدریدی .
چونک کرک تیمه سنک علینه حرکت بر اقامشدی .
تودکرک تحقیق کندیسندمه تابوتوان بر اقامشدی .
آتی حکومتک التحالیه یزانسک شرق
حدودلری بوسک داغلر محافظه سننده اولدوق
واسبورغانلر برلشیوردی . و بوله لکه قارصندن
وان کولنه قدار طبعی برحدود دیواری واردی .
وان اطرافنده ارجیش ، ملاذکرک ، اختلاطکی
شهرلرک تملکی بونی تمایلوردی .

بوله اولغه برابر یزانس تمایله ارمنستانه
حاکم کدیدی . چونکی ارمنی برلسلری ذاتاً
ملککلرندمه قوتو صاجی کدکدی ککلرندن برشی
ترک ایشدیلر . اطاعتلرک ، قواغا و کورونکی ،
عدم اقتدار حکمدارلری بیه تودکرک اوکندمه
دورودر امانشیدی . یزانس حکومتی ناصل قارش
قویاچقدی .

یزانس ارمنستانی درحال تورکرک طرفندن
زورلامه باشلادی . ۱۰۴۷ دن ۱۰۴۹ قدار
عجمستان داغلرندن طرزوز طالغرینه قدار اونلرک
دائمی جوملرته مروض قالدی . یزانس عسکری
۱۰۴۷ ده اورویایه جلب ایدلش قسطنطین
مونوماقه قارش عصیان ایدن لئون تورنکوس
قارش قولایلیوردی . واسبورغان والیی بولغار
آزون ، ایبردی والیی روم قاتاقون ، مزوبو تاقیا